
A hatósági eljárással kapcsolatos vesztegetés az új büntető kódexben*

Hollán Miklós**

1. Bevezetés

a korrupció legveszélyesebb (vagy legalábbis hivatalosan annak nyilvánított) szegmense a korrupciós bűnözés, azaz a korrupciós bűncselekmények összessége.¹ Mivel bizonyos cselekménytípusok büntetni rendelése – ebben a vonatkozásban is – végső soron a jogalkotó értékítéletétől függ, a korrupciós bűncselekmények köre országról országra változik,² illetve az adott ország (így hazánk) jogfejlődésének különböző szakaszaiban is eltérő.³

A korrupciós bűncselekmény fogalmát a jogirodalom kétféle – tágabb és szűkebb – értelemben is használja.⁴ A szükségképpen (azaz *in abstracto*) korrupciós bűncselekmény azt jelenti, hogy nemcsak az elkövetett konkrét cselekmény, hanem a jogalkotó által büntetni rendelt cselekménytípus is megfelel a korrupció fogalmának (pl. vesztegetés, befolyással üzérkedés, illetve befolyás vásárlása). A nem szükségképpen (azaz *in concreto*) korrupciós bűncselekmények esetén csak a konkrét cselekmény korrupciós jellegű, a törvényi tényállás viszont ilyen elkövetést nem feltételez. Korrupciós jelleggel adott esetben elvileg bármilyen bűncselekmény elkövethető, de vannak törvényi tényállások (így pl. a hivatali

* Lezárva: 2013. december 31.

** Tudományos főmunkatárs (MTA TK II); egyetemi docens, Nemzeti Köszolgálati Egyetem, Rendészettudományi Kar.

¹ KRÁNITZ Mariann: Prológus, avagy néhány gondolat a korrupcióról In: KRÁNITZ Mariann (szerk.) Korrupció Magyarországon I. Budapest, Transparency International Magyarországi Tagozata Egyesület, 2000, 9-10. o.

² A vesztegetés jogtörténeti szempontból lásd pl. ANGYAL Pál: Hivatali és ügyvédi büntettek és vétségek. „A magyar büntetőjog kézikönyve 21.” Budapest, Attila-nyomda, 1943, 4-12. o.

³ Összehasonlító szempontból lásd *Korruptionsbekämpfung durch Strafrecht. Ein rechtsvergleichendes Gutachten zu den Bestechungsdelikten im Auftrag des Bayerischen Staatsministeriums der Justiz* (hrsg.: Albin Eser/Michael Überhofen/Barbara Huber), „Beiträge ... Band S 61.” Iuscrim, Freiburg (im Breisgau), 1997., illetve *Private Commercial Bribery. A Comparison of National and Supranational Legal Structures* (ed.: Günther Heine – Barbara Huber – Thomas O. Rose), „Beiträge ... Band S 94.” Freiburg (im Breisgau), Iuscrim, 2003.

⁴ Így tesz pl. „feltétlenül” és „nem feltétlenül” korrupciós bűncselekmények között különböztetve Bócz Endre: Kriminális korrupció a magyar büntetőjogban, in: *Írások a korrupcióról* (szerk.: Gombár Csaba/Hankiss Elemér/Lengyel László/Volosin Hédi). Budapest, Korridor, 1998, 12. o.

visszaélés, a hűtlen kezelés, illetve a versenyt korlátozó megállapodás közbeszerzési és koncessziós eljárásban), amelyek elkövetésénél gyakran megjelenik a korrupció eleme.

Tanulmányom az egyik szükségképpen korrupciós bűncselekmény a hatósági eljárással kapcsolatos vesztegetés szabályozását mutatja be a 2012. évi C. törvény (Btk.)⁵ rendelkezései alapján. Elemzésem fókuszában az áll, hogy milyen újdonságok mutathatók ki e bűncselekmény szabályozásában 1978. évi IV. törvény (1978. évi Btk.)⁶ megfelelő tényállásaihoz képest. Tanulmányom azt is megvizsgálja, hogy a korábbi rendelkezésekkel kapcsolatos jogirodalmi álláspontok mennyiben tarthatók fenn az új kódex alkalmazása esetén. A tanulmány kitér arra is, hogy e bűncselekménytípus szabályozása de lege ferenda miben fejleszthető tovább.

2. Terminológiai kérdések

A Btk. a vesztegetés, illetve a vesztegetés elfogadása bírósági vagy hatósági eljárásban terminológiát használja.⁷

A vesztegetés elfogadása terminológia e tényállásnál sem szerencsés, hiszen a passzív vesztegető valójában nem az aktív vesztegetést (mint olyat) fogadja el, hanem a jogtalan előny kapcsán valósít meg elkövetési magatartásokat. Vesztegetés elfogadásáról olyan esetekben végképp nem lehet szó, amikor a bűncselekmény – pl. jogtalan előny kérése esetén – aktív vesztegetés elkövetését nem is feltételezi.

A tényállások címében a bírósági eljárásra utalás felesleges, hiszen a Btk. 459. § 9. pontja szerint hatóság a bíróság (és az ügyész) is. Erre figyelemmel elegendő lett volna az új kódexben a vesztegetés (vesztegetés elfogadása) jelzőjeként a „hatósági eljárás” terminológia használata. A hatósági „eljárással” való elkövetésre utalás sem szerencsés, hiszen a cselekmény nyilvánvalóan akkor is elkövethető, ha a hatósági eljárás még nincs (és esetleg végül nem is lesz) folyamatban.⁸

Részemről minderre figyelemmel tanulmányomban a hatósági eljárással kapcsolatos (passzív és aktív) vesztegetés kifejezést használom.

A 1978. évi Btk. e vesztegetési tényállásnak sem biztosított önálló elnevezést,⁹ a jogirodalomban azonban használták a „bírósági vagy más hatósági eljárásban elkövetett vesztegetés” elnevezést is.¹⁰ A tényállást akár már ekkor is lehetett volna hatósági eljárásban elkövetett vesztegetésnek hívni, hiszen a 1978. évi Btk. – a címekben szokásos egyszerűsítésnek megfelelően – hatósági eljárás akadályozásának nevezte azt a bűncselekményt, amelynek tényállása „bírósági vagy egyéb hatósági eljárásban” kitévelt tartalmazta (242/A. §).

⁵ Hatályos 2013. július 1. napjától.

⁶ Hatályos 2013. június 30. napjáig.

⁷ Btk. 295. §.

⁸ Vö. O. cím.

⁹ 1978. évi Btk. 255. § (2) bek.

¹⁰ VIDA Mihály: A közélet tisztasága elleni bűncselekmények, in: NAGY Ferenc (szerk.): *A magyar büntetőjog különös része*, Budapest, Korona, 2005, 425. o.

3. A hazai vonatkozású tényállások

3.1. A releváns eljárások. Az aktív és a passzív vesztegetési tényállás központi jelentőségű fogalma

- a bírósági,
- a választottbírósági, illetve
- a (szűkebb értelemben vett) hatósági eljárás.

Ezek ugyanis azon fogalmak, amely a tettesek célzatát, illetve ezen keresztül a passzív vesztegető személyét (aktív vesztegetés esetén pedig az előny címzettjét) jellemzik. A bírósági, választottbírósági, illetve (szűkebb értelemben vett) hatósági eljárás azonban nem a tényállás objektív eleme. A hatósági eljárással kapcsolatos aktív vagy passzív vesztegetés megvalósulása ugyanis nem feltételezi, hogy az elkövetési magatartás tanúsítása idején (vagy később) bármilyen bírósági vagy hatósági eljárás folyamatban legyen.

3.1.1. A bírósági eljárás. A bírósági eljárás külön nevesítése a hatályos tényállások szövegében felesleges. A Btk. általános rendelkezése alapján ugyanis a „a bíróság [...] is” hatóságnak minősül.¹¹ Egy ilyen megoldás csak a korábbi kódex tekintetében tekinthető szükségesnek, hiszen akkoriban a bíróságot a büntető törvény még nem minősítette hatóságnak.¹²

A tényállások vonatkozásában bírósági eljárás minden olyan peres vagy nem peres eljárás, amelyet bíróság folytat. A tényállások alkalmazási körébe ebben a körben elsősorban, de nem kizárólagosan a Be., a Pp., illetve a Szabs. tv. alapján folytatott bírósági eljárások tartoznak.

A Btk. 295. § (1) bekezdésében és 296. § (1) bekezdéseiben szereplő önálló alaptényállások alkalmazási körébe a „hazai” bíróságok tartoznak, amelyeket típusuk szerint a 2011. évi CLXI. törvény 16. §-a, tételesen pedig a 2010. évi CLXXXIV. törvény mellékletei határoznak meg.¹³

A tényállás alkalmazásában bírósági eljárásnak minősülnek a közjegyzők azon (nem peres) eljárásai, amelyek külön törvény szerint „a bíróság eljárásával azonos” hatályúak.¹⁴

3.1.2. A választottbírósági eljárás. A hatályos tényállás alkalmazásában választottbírósági eljárás az, amelyet a 1994. évi LXXI. törvény alapján folytatnak le, azaz amikor az eseti vagy állandó választottbíróság helye (székhelye) Magyarországon van.¹⁵

Kizárólag nyelvtani értelmezés szerint a választottbírósági eljárás kifejezett nevesítése nélkül is a tényállás hatálya alá tartozna, hiszen az ilyen szerv (amint azt elnevezése mutatja) bíróság. Ellenkező álláspontot támasztja azonban alá (és el is dönti a vitát) a büntető tényállás logikai (*argumentum a contrario*) és

¹¹ Btk. 459. § 9. pont.

¹² Az 1978. évi Btk. tekintetében tehát csak a tényállás címében, nem pedig szövegében lett volna lehetőség egyszerűsítésre. Vö. 2. cím.

¹³ A külföldi és nemzetközi bíróságok eljárásának védelméről lásd a tanulmány 4. pontját.

¹⁴ 2008. évi XLV. törvény 1. § (2) bek.

¹⁵ 1994. évi LXXI. törvény 1. §. A külföldi és nemzetközi bíróságok eljárásának büntetőjogi védelméről lásd a tanulmány 4. pontját.

rendszerint értelmezése. A Btk. „záró részében” szereplő értelmező rendelkezés ugyanis azt mondja ki, hogy a „XXVI. Fejezet alkalmazásában [...] polgári ügynek kell tekinteni a választottbíróság előtt folyamatban lévő ügyet is”.¹⁶ Márpedig ebből éppen arra kell következtetni, hogy a kódex XXVII. Fejezetében szereplő korrupciós bűncselekmények esetén a választottbíróság előtt folyamatban lévő ügy nem minősül polgári ügynek (így bírósági eljárásnak sem).

Ezzel szemben lehetséges ugyan olyan ellenvetés, hogy az idézett rendelkezés nem bírósági eljárásról, hanem polgári ügyről szól. Ennek meggyőző ereje azonban viszonylagos, hiszen a polgári ügy fogalmilag éppen az, amelyet bíróság (nem a Be. alapján) folytat le.¹⁷ A választottbírósági eljárás bíróságának minősítése mellett azon tágabb rendszerint értelmezés is felhozható, hogy az 1994. évi LXXI. törvény alapján „a választottbírósági ítélet hatálya ugyanaz, mint a jogerős bírósági ítéleté”.¹⁸ Számomra azonban ez az érvelés nem teljesen meggyőző, hiszen az idézett rendelkezés – a közjegyzői nem peres eljárásra vonatkozó idézett törvényhellyel¹⁹ szemben – nem az eljárásra, hanem csak annak egyik (lehetséges) eredményére vonatkozik.

Összességében tehát a Btk. azért nevesíti külön a választottbíróságot, mivel annak eljárása a korrupciós bűncselekmények vonatkozásában pusztán jogértelmezés alapján nem minősül bírósági eljárásnak.

A 1978. évi Btk. vesztegetési tényállása a választottbírósági eljárásról még külön nem rendelkezett, így annak hatálya a választottbírósági eljárásra nem terjedt ki. Akkoriban ezt az álláspontot igazolta a tényállás logikai értelmezése (*argumentum a contrario*) körében az, hogy az 1978. évi Btk. számos más tényállása a polgári ügy mellett kifejezetten nevesítette a választottbírósági ügyet is.²⁰

3.1.3. A hatósági eljárás. A hatályos kódex a harmadik esetkörként a „hatósági” eljárást nevesíti. A korábbi Btk. egyébként még a „bírósági vagy más hatósági eljárásban” terminológiát használta, ami nem volt szerencsés, hiszen akkoriban a bíróság még nem minősült hatóságnak. A helyes megfogalmazás a korábbi Btk.-ban is „bírósági vagy hatósági” eljárás lett volna.

A tényállás alkalmazásában szűkebb értelemben vett hatósági eljárás az, amelyet hatóság folytat. A hatósági eljárások közül a legnagyobb csoportot azok alkotják, amelyeket közigazgatási hatóság közigazgatási ügyben folytat le. Közigazgatási hatóság a hatósági ügy intézésére hatáskörrel rendelkező

- államigazgatási szerv,
- helyi önkormányzati képviselő-testület, ideértve a megyei önkormányzat közgyűlését is, valamint átruházott hatáskörben annak szervei,

¹⁶ Btk. 460. § (2) bek. b) pont.

¹⁷ Így pl. BÓCZ E.: „Az államigazgatás, az igazságszolgáltatás és a közelet tisztasága elleni bűncselekmények” In: A Büntető Törvénykönyv magyarázata (szerkesztő-ktorok: Györgyi K.–Wiener A. I.), KJK, Budapest, 1996, 515. o.

¹⁸ 1994. évi LXXI. törvény 58. §.

¹⁹ Vö. 0. cím.

²⁰ Pl. 1978. évi Btk. 239. §, 242. § (2) bek., 242/A. § (3) bek.

- polgármester, főpolgármester, megyei közgyűlés elnöke (a továbbiakban együtt: polgármester),
- főjegyző, jegyző (a továbbiakban együtt: jegyző), a polgármesteri hivatal és a közös önkormányzati hivatal ügyintézője,
- törvény vagy kormányrendelet által közigazgatási hatósági jogkör gyakorlására feljogosított egyéb szervezet, köztestület vagy személy.²¹

Közigazgatási hatósági ügy

- minden olyan ügy, amelyben a közigazgatási hatóság az ügyfelet érintő jogot vagy köteleességet állapít meg, adatot, tényt vagy jogosultságot igazol, hatósági nyilvántartást vezet vagy hatósági ellenőrzést végez,
- a tevékenység gyakorlásához szükséges nyilvántartásba vétel és a nyilvántartásból való törlés, ha törvény valamely tevékenység végzését vagy valamely foglalkozás gyakorlását köztestületi vagy más szervezeti tagsághoz.²²

A tényállás alkalmazási körében benne vannak azok az eljárások is, amelyekben közigazgatási hatósági ügyben közigazgatási hatóság jár el, de nem tartoznak a Ket. hatálya alá. Ezek a szabálysértési eljárás, a választási eljárás, a népszavazás előkészítésére és lebonyolítására, a területszervezési eljárás és az állampolgársági eljárás.²³

Hatóságának minősülhet nemcsak a közigazgatási, hanem egyéb hatóság (szerv) által folytatott eljárás is. Ilyen különösen a büntető ügyben folytatott nyomozás, mégpedig függetlenül attól, hogy azt nyomozó hatóság folytatja,²⁴ vagy az ügyész végzi.²⁵ A nyomozó hatóság ugyanis kifejezetten elnevezéséből eredően, az ügyész pedig a Btk. kifejezett rendelkezésére figyelemmel²⁶ minősül hatóságnak. A Btk. alkalmazásában hatósági eljárásnak minősül az ügyész által végzett törvényességi ellenőrzés is.²⁷

3.2. A passzív vesztegető/az adott (ígért) előny címzettje

3.2.1. **A passzív vesztegető.** A passzív vesztegető csak az lehet, akinek bírósági, választottbírósági, illetve hatósági eljárásban törvényes jogai, vagy kötelezettségei vannak (vagy lehetnek). A Btk. 296. § (1) bekezdésében szereplő tényállás ugyan általános alanyra utaló kifejezést („aki”) használ, de a tettesek körét a birtokos jelzők („jogait”, „kötelezettségeit”) alkalmazásával szűkíti. A passzív vesztegető rövidített megjelölésére a tanulmányban a hatósági eljárásban törvényes jogokkal bíró személy kifejezést használom. Ennek körében tartozik továbbra is pl.:

- az ügyfél (terhelt, feljelentő, sértett, magánvádló, magánfél, felperes, alperes),
- az ügyfél képviselője (beleértve a védőt is), valamint

²¹ Ket. 12. § (3) bek.

²² Ket. 12. § (2) bek.

²³ Ket. 13. § (1) bek.

²⁴ Vö. Be. 35. § (1) bek.

²⁵ Vö. Be. 29. §.

²⁶ Btk. 459. (1) bek. 9. pont

²⁷ Vö. pl. 2011. évi CLXIII. törvény 28. § (2), illetve 29. § (7) bek.

– az eljárás egyéb résztvevője (tanú, szakértő, tolmács, hatósági tanú).²⁸

Álláspontom szerint a hatósági eljárásban törvényes jogokkal bíró személyek köréből nincsenek eleve kirekesztve azok sem, akik hivatalos személyek²⁹ (pl. a választottbírák),³⁰ illetve gazdálkodó szervezet részére végeznek a hatósági eljáráshoz kapcsolódó (pl. szakértői) tevékenységet. Ilyen esetekben a különböző vesztegetési tényállások között nem elhatárolási, hanem halmazati kérdések merülnek fel.³¹

Nem minősülhet viszont passzív vesztegetőnek az olyan személy, aki az előnyt úgy kéri vagy fogadja el, hogy közben az adott hatósági eljárásban törvényes jogai nincsenek (és nem is lehetnek). Nem büntetendő tehát az sem, aki az előnyt arra hivatkozással fogadja el, hogy más törvényes jogokkal (potenciálisan) rendelkező személyt (pl. tanú) befolyásol. Az ilyen cselekmény befolyással üzérkedésnek minősülne, de büntetőjogunk a hatósági eljárással kapcsolatos befolyással üzérkedést büntetni rendelő tényállást nem tartalmaz.

Ha azonban a hivatkozott a hatósági eljárásban törvényes jogokkal (kötelességekkel) bíró személy hivatalos személynek minősül (pl. az önálló bírósági végrehajtó), illetve gazdálkodó szervezet részére végez tevékenységet (pl. szakértő), akkor a rá hivatkozó személy cselekménye már befolyással üzérkedésként büntetendő.³²

3.2.2. Az adott (ígért) előny címzettje. Az előny címzettje elsősorban olyan személy, akinek az adott bírósági, választottbírói vagy hatósági eljárásban a törvényes jogai vagy a kötelezettségei vannak (lehetnek).³³

Tényállászerű lehet azonban az előny olyan harmadik személynek történő adása (ígérete) is, akinek az adott bírósági, választottbírói vagy hatósági eljárásban a törvényes jogai vagy a kötelezettségei nincsenek. Ilyenkor az előny címzettjének nem is kell tényleges kapcsolatban állnia azzal a személlyel, akinek a hatósági eljárásban törvényes jogai vagy a kötelezettségei lehetnek. Aktív vesztegetés azonban ilyenkor csak akkor valósul meg, ha az előnyt arra tekintettel adják, akinek bírósági, választottbírói vagy hatósági eljárásban a törvényes jogai vagy a kötelezettségei vannak (lehetnek).³⁴

3.3. Az elkövetési magatartás

3.3.1. A passzív oldali tényállásnál. A Btk. a hatósági eljárással kapcsolatos passzív vesztegetés körében is büntetni rendeli, aki

²⁸ Így pl. Vida: *A közélet tisztasága* 426. o. (az aktív tényállás vonatkozásában, de feltehetően a passzívra is irányadóan).

²⁹ Ellentétesen Vida: *A közélet tisztasága* 426. o. az aktív tényállás vonatkozásában, de feltehetően a passzívra is irányadóan. Hozzá hasonlóan a kérdést inkább a hivatali vesztegetéstől való elhatárolás felől közelíti meg pl. SINKU Pál: „A közélet tisztaság ellen bűncselekmények” In: Büntetőjog. Különös Rész. HVG-ORAC, Budapest, 2005, 317. o.

³⁰ Vö. 3.1.2. cím.

³¹ Vö. 3.10. cím.

³² Btk. 299., illetve 300. §.

³³ Vö. 3.2. cím.

³⁴ Ez azonban már egy szubjektív tényállási elem, amelynek elemzésére lásd a tanulmány 0. címét.

- előnyt kér,
- az előny vagy annak ígéretét elfogadja, valamint azt is,
- a rá tekintettel harmadik személynek adott vagy ígért előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért.³⁵

Az új rendelkezések következtében az elkövetési magatartások „szabályozása mind a gazdasági, mind a hivatali és mind a bírósági vagy hatósági eljárás vonatkozásában egységessé” vált.³⁶ A 1978. évi Btk. szerint ugyanis a megfelelő tényállásnál még csak az felelt, aki a jogtalan előnyt elfogadta.³⁷ Nem felelt viszont, aki az előnyt kérte, annak ígéretét elfogadta, illetve az előnyt kérő vagy elfogadó harmadik személlyel egyetértett.³⁸

A passzív oldali elkövetési magatartások közül a többi dogmatikai kérdés tárgyalásánál tanulmányomban csak az elfogadást emelem ki, azonban a fejtegetéseim – kifejezett ellenkező értelmű megkötés hiányában – mindig kiterjednek az előny kérésére, ígéretének elfogadására, illetve a rá tekintettel harmadik személynek adott vagy ígért előny kérőjével vagy elfogadójával egyetértésre is.

3.3.2. Aktív oldali tényállásnál. A Btk. alapján hatósági eljárással kapcsolatos aktív vesztegetés nemcsak az előny adásával, hanem annak ígéretével is elkövethető.³⁹ A korábbi kódex ennek kapcsán még csak az előny adását rendelte büntetni.⁴⁰

Az aktív oldali elkövetési magatartások közül a többi dogmatikai kérdés tárgyalásánál a tanulmányban csak az adást emelem ki, azonban a fejtegetéseim – kifejezett ellenkező értelmű megkötés hiányában – mindig kiterjednek az előny ígéretére is.

3.4. **Az előny és** annak jogtalansága. Az előny e tényállásnál is a passzív vesztegető vagy harmadik személy helyzetében beálló valamilyen kedvező változás. Az előny itt is lehet vagyoni vagy személyes jellegű.⁴¹

A hatósági eljárással kapcsolatos vesztegetésnél a Btk. nem utal arra, hogy az előny jogtalan,⁴² míg a 1978. évi Btk. ezt még kiemelte.⁴³ Az indokolás szerint „a »jogtalan« kifejezés elhagyására a hivatali vesztegetés tényállásánál kifejtettek az irányadók.”⁴⁴ A hivatali vesztegetés tekintetében azonban az indokolás érdemi információt csak az aktív hivatali vesztegetésnél tartalmaz, míg a passzív oldali tényállásnál csak visszautal az ott kifejtettetekre.⁴⁵ Az aktív hivatali vesztegetés tényállásában az előny jogtalanságára a Btk. javaslatának indokolása szerint azért

³⁵ Btk. 296. § (1) bek.

³⁶ A Btk. javaslatának 296-ához fűzött indokolás.

³⁷ 1978. évi Btk. 255. § (2) bek.

³⁸ Vida: *A közélet tisztasága* 427. o.

³⁹ Btk. 295. § (1) bek.

⁴⁰ 1978. évi Btk. 255. § (1) bek.

⁴¹ A fogalom részletes kifejtését a passzív hivatali vesztegetés tekintetében lásd Bócz: *Az államigazgatás* 530. o.

⁴² Btk. 296. § (1) bek., illetve 295 (1) bek.

⁴³ 1978. évi Btk. 255. § (2) bek., (1) bek.,

⁴⁴ A Btk. javaslatának 296. §-ához fűzött indokolás.

⁴⁵ A Btk. javaslatának 294. §-ához fűzött indokolás.

nem utal, mivel „fogalmilag nem képzelhető el, hogy a befolyásolásra törekvéshez adott vagy ígért előny jogszerű legyen”.⁴⁶ A hatósági eljárással kapcsolatos passzív és aktív vesztegetés kapcsán a javaslat indokolásában szereplő utalások tehát azt jelenthetik, hogy e tényállásoknál is a célzat („törvényes jogait ne gyakorolja, vagy kötelezettségeit ne teljesítse”) indokolja a jogtalanság elemének mellőzését.

A hatósági eljárással kapcsolatos vesztegetés sajátosságainak elemzése alapján viszont arra a következtetésre kell jutnunk, hogy az előny jogtalanságának érdemi vizsgálata a hatósági eljárással kapcsolatos vesztegetés nem minden esetben mellőzhető.⁴⁷ Ha az előnyt a kötelesség megszegésért fogadják el vagy adják stb., akkor e tényállás vonatkozásában is mindenfajta előny elfogadása valóban szükségképpen jogtalan. Ha viszont az előnyt az eljárási jogról való lemondás végett fogadják el vagy adják, akkor annak jogtalanságát álláspontunk szerint a Btk. alkalmazásában is vizsgálni kell. Továbbra is irányadó tehát azon – még a korábbi joghelyzetben megfogalmazott – álláspont, hogy nem jogtalan pl. a keresettől való elállásért elfogadott vagy adott előny, ha annak tárgya a munkavállaló jogos igényének kifizetése.⁴⁸ Nem jogtalan a becsületsértés miatt adott kártérítés kifizetése fejében a magánvádtól való elállás felajánlása, de jogtalan az ilyen típusú kár mértékét irreálisan meghaladó összeg követelése.⁴⁹ Nem tekinthetők ezen felül a Btk. alkalmazásában sem jogtalannak pl. a büntető ügyben közvetítői eljárás során elfogadott vagy adott előnyök sem.

De lege ferenda azonban a tényállásban az előny jogtalanságát nevesíteni kell, hiszen korántsem kivételes eset az, hogy a hatósági eljárások résztvevőinek törvényes jogaik gyakorlásától való tartózkodásért adott előny jogos legyen.

3.5. A „Rá tekintettel” adás. Ha az előny címzettje nem olyan személy, akinek a hatósági eljárásban a törvényes jogai vannak, akkor a hatósági eljárással kapcsolatos aktív vesztegetés csak akkor valósul meg, ha az előnyt ilyen személyre „tekintettel” adják. Ez egy olyan szubjektív tényállási elem, amely az aktív vesztegetőnek a bűncselekmény megvalósulásához szükséges feltételezését írja körül. A tényállás megvalósulásához az aktív vesztegetőnek azt kell gondolnia, hogy a harmadik személy előnyben részesítése a hatósági eljárás (jelenlegi vagy jövődöbéli) résztvevőjét befolyásolhatja jogainak gyakorlásában vagy kötelességének teljesítésében.

A befolyásoló hatás feltételezésének egyik alapja a passzív vesztegető és a harmadik személy közötti valószínű vagy elképzelt viszony (házasság, rokonság, szerelem, barátság stb.). Az aktív vesztegetőnek ilyenkor a tényállás megvalósulásához nem kell azt feltételeznie, hogy a harmadik személy az előnyt (pl. a feleség a neki adott szőrmebundát) tovább adja a hatósági eljárásban törvényes jogokkal rendelkező személynek (férjnek).

⁴⁶ A Btk. javaslatának 293-ához fűzött indokolás.

⁴⁷ A Btk. tényállásai tekintetében is jogtalan előnyről szól pl. Sinku Pál is. Vö. A korrupciós bűncselekmények, in: Büntetőjog II. Különös rész (szerkesztő-lector: Busch Béla), HVG-ORAC, Budapest, 2012, 439., 440.

⁴⁸ Vida: *A közélet tisztasága* 427. o.

⁴⁹ Vida: *A közélet tisztasága* 426. o.

Az elképzelt befolyásoló hatás másik alapja az, hogy közvetítőként eljáró harmadik személy az előnyt (vagy annak egy részét) a hatósági eljárásban a törvényes jogokkal rendelkező személynek legalábbis az aktív vesztegető feltételezése szerint továbbítja.

A tényállás megvalósulásához szükséges az előny passzív vesztegetőt befolyásoló hatásának feltételezése. Nem minősül tehát „rá tekintettel” adottnak az olyan előny, ami kizárólag annak ellenértékét képezi, hogy az elfogadó a hatósági eljárásban a törvényes jogokkal rendelkező személyt (az előny továbbadása nélkül) befolyásolja. Az ilyen előnyt ugyanis nem a törvényes jogokkal rendelkező személyre, hanem arra a befolyásra tekintettel adták, amit rá állítólag más gyakorol. Továbbra is irányadó tehát azon korábbi jogértelmezés, hogy e tényállásnál sem minősül aktív vesztegetésnek, ha az előnyt olyan személynek adják, aki pusztán más a hatósági eljárásban törvényes jogokkal rendelkező személy befolyásolására hivatkozik.⁵⁰ Az ilyen cselekmény befolyás vásárlásának sem minősülhet, hiszen ilyen korrupciós bűncselekményt a hatósági eljárás kapcsán a Btk. (elődjéhez hasonlóan) nem nevesít.⁵¹

3.6. A célzat. A hatsági eljárással kapcsolatos aktív és passzív vesztegetés is célzatos bűncselekmény. Az elkövetési magatartásokat a passzív vesztegető „azért” tanúsítja, hogy „a bírósági, választottbírósági vagy hatósági eljárásban törvényes jogait ne gyakorolja, vagy kötelezettségeit ne teljesítse”.⁵² Az aktív vesztegető pedig „azért”, hogy valaki „más a bírósági, választottbírósági vagy hatósági eljárásban törvényes jogait ne gyakorolja, vagy kötelezettségeit ne teljesítse”.⁵³

A célzatos tényállás alapján nem büntethető viszont, aki az előnyt utólag annak jutalmaként fogadja el vagy adja, hogy valaki bírósági, választottbírósági vagy hatósági eljárásban törvényes jogait nem gyakorolta (kötelességeit nem teljesítette).⁵⁴ Az ilyen cselekmények csak akkor lennének büntethetőek, ha a passzív tényállás azokat rendelné büntetni, akik pl. előnyt fogadnak el annak fejében, hogy hatósági eljárásban törvényes jogaikat ne gyakorolják, vagy kötelezettségeiket ne teljesítsék. Az ilyen cselekmények büntetni rendelése egyébként de lege ferenda elengedhetetlen lenne, hiszen azt a hatósági eljárásokkal kapcsolatos kötelességek teljesítéséhez fűződő érdek védelme mindenképpen megköveteli.

Nem tényállásszerű, ha valaki a hatósági eljárás vonatkozó részvevőjének (pl. tanúnak) azért ad előnyt, hogy az a kötelességét teljesítse (pl. idézésre tanúként megjelenjen).

⁵⁰ Vida: *A közélet tisztasága* 426. o.

⁵¹ Az új kódex alapján is csak csak a hivatalos személlyel, illetve a gazdálkodó szervezettel kapcsolatos befolyás vásárlása büntetendő. Vö. Btk. 298. § (1), illetve (2) bek.

⁵² Btk. 296. § (1) bek.

⁵³ Btk. 295. § (1) bek.

⁵⁴ Vida: *A közélet tisztasága* 427. o.

3.7. A büntetési tétel

3.7.1. A passzív oldali tényállásnál. A hatósági eljárással kapcsolatos passzív vesztegetés büntetési tétele egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés,⁵⁵ ami csak alsó határában tér el a korábbi kódexétől („öt évig terjedő szabadságvesztés”)⁵⁶. Ebben a vonatkozásban a kódex indokolása szerint „a konzisztens szabályozás érdekében, a vesztegetés elfogadása bírósági vagy hatósági eljárásban büntetési tétele az aktív alakzaténál egy fokozattal súlyosabb, azaz egy évtől öt évig tartó szabadságvesztés lesz.”⁵⁷ A büntetési tétel alsó határa valóban emelkedett, de ez az egész kódexet érintő változás része, amelynek keretében az öt évig terjedő szabadságvesztésnél minden esetben speciális minimum szabályozására került sor.⁵⁸ A büntetési tétel felső határát érintően azonban a Btk. abszolút mértékben nem tér el a korábbi kódex 2013. júniusában hatályos szabályozásához képest. Az eredetileg (beiktatásakor) valóban három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő tényállás büntetési tételét⁵⁹ ugyanis a 2009. évi CLXIII. törvény 29. § (5) bekezdése emelte fel (egyébként mindenfajta indokolás nélkül) öt évig terjedő szabadságvesztésre.⁶⁰ A Btk. szabályozásának egyetlen valódi (bűncselekmény specifikus) újdonsága az, hogy a passzív alakzat büntetési tételének felső határa egy fokozattal magasabb az aktívénál. Ennek oka azonban nem a passzív, hanem az aktív alakzat büntetési tételének változása.⁶¹

3.7.2. Az aktív oldali tényállásnál. A Btk. szerint a hatósági eljárással kapcsolatos aktív vesztegetés három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, amely megegyezik a tényállás beiktatásakor hatályos büntetési tételével,⁶² de alacsonyabb a 2013. június 30. napján hatályos szabályozás szerinti szankciómaximumnál, amely még „öt évig terjedő szabadságvesztés” volt. Erre figyelemmel meglepő – ugyanis a megalkotásakor hatályos jog ismeretének hiányáról tanúskodik – az új kódex azon indokolása, hogy „a büntetési tétel változatlanul (sic!) három évig terjedő szabadságvesztés marad.”⁶³ Az indokolás pontatlanságánál lényegesebb, hogy az új kódex ebben a vonatkozásban lényegében helyrehozza a 2009. évi módosítás hibáját, illetve az aktív vesztegetés büntetési tételét e tényállásnál is tudatosan⁶⁴ a passzívénál egy fokozattal alacsonyabban határozza meg. Ezzel ugyanis megszűnt a hatósági eljárással kapcsolatos vesztegetés szabályozásának azon (a 2009. évi módosítás során is meghagyott) specifikuma, hogy az ugyanolyan jellegű (azaz esetünkben kötelelességzegésre irányuló) passzív és aktív tényállások büntetési tétele – a kódex rendszerében törést okozva – azonos volt.

⁵⁵ Btk. 296. § (1) bek.

⁵⁶ 1978. évi Btk. 255. § (2) bek.

⁵⁷ A Btk. javaslatának 296. §-ához fűzött indokolás. Kiemelés tőlem – H. M.

⁵⁸ Ez kiderül pl. a Btk. javaslatának 168. §, 169. §-ához fűzött indokolásból.

⁵⁹ 1978. évi Btk. 255. § (2) bek. Hatályos 2002. április 1. napjától 2010. március 31. napjáig.

⁶⁰ 1978. évi Btk. 255. § (2) bek. Hatályos 2010. április 1. napjától 2013. június 30. napjáig.

⁶¹ Vö. O. cím.

⁶² 1978. évi Btk. 255. § (1) bek. Hatályos 2002. április 1. napjától 2010. március 31. napjáig.

⁶³ A Btk. javaslatának 295. §-ához fűzött indokolás.

⁶⁴ Ez kikövetkeztethető a Btk. javaslatának 296. §-ához fűzött indokolásból.

3.8. A stádiumok. A hatósági eljárással kapcsolatos passzív és aktív vesztegetés az elkövetési magatartások tanúsításával befejezett, függetlenül az eljárás esetleges megindulásától, vagy a célzat realizálásától. A befejezettséghez nem szükséges, hogy a megvesztegetett személy pl. tanúként (az idézés ellenére) ne jelenjen meg.⁶⁵ Az előny kérése, illetve az ígéretének elfogadása a Btk. alapján befejezett bűncselekmény, a korábbi kódex alapján viszont nemhogy befejezett bűncselekményként, de az elfogadás kísérleteként sem volt értékelhető.⁶⁶ Ugyanez mondható el az előny ígéretéről is, amely a Btk. alapján befejezett bűncselekmény, de a korábbi kódex alapján az adás kísérletét nem képezhette.

3.9. **Az elkövetők.** Ha a hatósági eljárásban törvényes jogokkal nem bíró személy az előnyt annak tudatában kéri vagy fogadja el, hogy a hatósági eljárásban törvényes jogokkal rendelkező személy azzal egyetért, akkor a hatósági eljárással kapcsolatos passzív vesztegetés bűnségédjének minősül.

3.10. Halmazati kérdések

3.10.1. A passzív oldali tényállás kapcsán. A hatósági eljárással kapcsolatos passzív vesztegetés látszólagos halmazatban háttérbe szorul a – kötelességszegésre tekintettel szükségképpen súlyosabban minősülő – passzív hivatali vesztegetéshez képest.⁶⁷

A hatósági eljárással kapcsolatos passzív vesztegetés látszólagos halmazatban előtérbe lép a gazdálkodó szervezettel kapcsolatos passzív vesztegetés alapesetéhez⁶⁸ képest. Ha azonban a szakértő (munkáltatójával szembeni) kötelességét a jogtalan előnyért megszegi, akkor a cselekmény a gazdálkodó szervezettel kapcsolatos passzív vesztegetés minősített esete szerint minősül.⁶⁹ A hatósági eljárással kapcsolatos elkövetés ilyen esetben súlyosító körülmény lehet.

3.10.2. Aktív oldal. Ha az előny címzettje olyan eljárási szereplő, aki az előnyt működésével kapcsolatban kérve stb. hivatalos személynek is minősül (pl. választottbíró),⁷⁰ akkor a hatósági eljárással kapcsolatos aktív vesztegetés látszólagos halmazatban háttérbe szorul az aktív hivatali vesztegetés szükségképpen súlyosabban minősülő esetéhez⁷¹ képest.

Ha az eljárás megvesztegetett (megvesztegetni kívánt) szereplője gazdálkodó szervezet részére végez tevékenységet (pl. szakértő), akkor a hatósági eljárással kapcsolatos aktív vesztegetés előtérbe lép a gazdálkodó szervezettel kapcsolatos aktív vesztegetés alapesetéhez⁷² képest. Ha azonban az eljárás megvesztegetett (megvesztegetni kívánt) szereplője önálló intézkedésre jogosult, illetve az előnyt bünszövetségben vagy üzletszerűen adják vagy ígérik, akkor a hatósági eljárással kapcsolatos aktív vesztegetés háttérbe szorul a gazdálkodó szervezettel

⁶⁵ Így pl. Vida: *A közélet tisztasága* 427. o.

⁶⁶ Vida: *A közélet tisztasága* 428. o.

⁶⁷ Vö. Btk. 294. § (3) bek. a) pont.

⁶⁸ Btk. 291. § (1) bek.

⁶⁹ Btk. 291. § (2) bek. a) pont.

⁷⁰ Btk. 459 (1) bek. 11 pont e) alpont III. fordulat.

⁷¹ Btk. 293. § (2) bek.

⁷² Btk. 291. § (1) bek.

kapcsolatos aktív vesztegetés minősített eseteihez⁷³ képest. A hatósági eljárással kapcsolatos elkövetés ilyen esetben is súlyosító körülmény lehet.

4. A nemzetközi bírósági eljárással kapcsolatos vesztegetés

A Btk. a korábbi kódexszel szemben kifejezetten büntetni rendeli, aki a hatósági eljárással kapcsolatos vesztegetést „törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződéssel vagy az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa kötelező határozatával létrehozott nemzetközi büntető bíróság, illetve az Európai Unió Bírósága előtt folyamatban lévő eljárás során vagy azzal kapcsolatban követi el”.⁷⁴

Az ilyen a következőkben nemzetközi bírósági eljárással kapcsolatos vesztegetésnek nevezett cselekmény az 1978. évi Btk. alapján még nem volt büntetendő. Erre lehetett következtetni VIDA szerint – rendszertani értelmezés keretében – abból, hogy az 1978. évi Btk. XV. Fejezetének más nemzetközi vonatkozású tényállásokat tartalmazó VIII. címében a 1978. évi Btk. 255. § (2) bekezdésének megfelelő tényállás nem volt található.⁷⁵ Erre lehetett következtetni egyébként (argumentum a contrario) abból is, hogy a kódex csak meghatározott igazságszolgáltatás elleni bűncselekmények tényállásának hatókörét terjesztette ki egyes nemzetközi vonatkozásokban.⁷⁶

A nemzetközi bírósági eljárással kapcsolatos vesztegetés tényállása utaló tényállás, amelynek a következőkben csak a hatósági eljárással kapcsolatos vesztegetéstől eltérő elemeit tárgyalom.

4.1. A releváns eljárások

A tényállás hatókörébe tartozik

- bármely törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződéssel létrehozott nemzetközi büntető bíróság,
- bármely az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa kötelező határozatával létrehozott nemzetközi büntető bíróság, illetve
- az Európai Unió Bíróságának eljárása.

Az új kódex tényállása nem részesíti védelemben más nemzetközi bírói szervek (pl. a Nemzetközi Bíróság) eljárását, illetve a külföldi államok bíróságainak (hatóságainak) eljárását. A magyar jog által a nemzetközi és külföldi érdekeknek biztosított védelem tehát ebben a vonatkozásában jóval szűkebb körű, mint a hivatali vagy gazdálkodó szervezettel kapcsolatos korrupciós tényállások esetén. De lege ferenda mindenképpen indokolt lenne azokat a korrupciós cselekményeket büntetni rendelni, amelyeket olyan eljárások vonatkozásban követnek el,

- amelyek magyar megkeresésre indulnak, illetve
- amelyekben olyan határozatot hoztak (hozhatnak), amelyet jogrendszerünk elismer.

⁷³ Btk. 291. § (2)-(3) bek.

⁷⁴ Btk. 296. § (2) bek., illetve 295. § (2) bek.

⁷⁵ VIDA: *A közélet tisztasága* 427. o.

⁷⁶ 1978. évi Btk. 249/B. §.

4.1.1. **Nemzetközi szerződéssel létrehozott nemzetközi büntető bíróság.**

A nemzetközi szerződéssel létrehozott nemzetközi büntető bíróság a Nemzetközi Büntető Bíróság (International Criminal Court). Ennek alapokmányát (Statútumát) (amely egy nemzetközi szerződés) az 1998. július 17-én Rómában az ENSZ által összehívott diplomáciai konferencián fogadták el. A Statútum 2002. július 1-jén lépett hatályba. Hazánk a 2296/1998. (XII. 30.) Korm. határozat felhatalmazása aláírta az Alapokmányt, sőt a 72/2001. (XI. 7.) OGY határozattal meg is erősítette azt, azonban annak szövegét 2013. augusztus 31. napjáig hazánkban törvény nem hirdette ki. Erre figyelemmel nemzetközi bírósági eljárással kapcsolatos passzív vesztegetés a Nemzetközi Büntető Bíróság eljárásával kapcsolatban a magyar jog szerint nem büntetendő.

4.1.2. **Az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa kötelező határozatával létrehozott nemzetközi büntető bíróság.** Az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa kötelező határozatával létrehozott nemzetközi büntető bíróság

- a nemzetközi humanitárius jognak a volt Jugoszlávia területén 1991 óta történt súlyos megsértéséért felelős személyek elleni büntetőeljárás lefolytatása céljából létrehozott Nemzetközi Törvényszék;⁷⁷ illetve
- az 1994. január 1. és 1994. december 31. között Ruanda területén elkövetett népirtásért és a nemzetközi humanitárius jog egyéb súlyos megsértéséért felelős személyek, valamint a szomszédos államok területén elkövetett népirtásért és egyéb hasonló jogsértésekért felelős ruandai állampolgárok megbüntetésére létrejött Nemzetközi Büntetőtörvényszék.⁷⁸

4.1.3. **Az Európai Unió Bírósága.** Az Európai Unió Bíróságára lásd az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés (EUMSZ) hatodik rész I. cím I. fejezet 5. szakaszát. A tényállás alkalmazásában az Európai Unió Bíróságának eljárása a Törvényszék eljárása is, arra is tekintettel, hogy „a Törvényszékre a Szerződéseknek a Bíróságra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni”.⁷⁹

4.2. **A passzív vesztegető.** A passzív vesztegető olyan személy, aki a nevesített nemzetközi bírói szervek eljárása során vagy azzal kapcsolatban törvényes jogokkal rendelkezik (illetve törvényes kötelességei) vannak (lehetnek). Ennek fogalmát a kapcsolódó törvények, illetve az adott szerv eljárására vonatkozó (akár nemzetközi vagy európai jogi) normatív szabályozás alapján kell elbírálni.

⁷⁷ Létrehozta az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa 827. (1993.) számú határozata, a törvényszék alapokmányából fakadó kötelezettségek végrehajtásáról szól az 1996. évi XXXIX. törvény, kihirdetve 1996. május 22.

⁷⁸ Létrehozta az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa 955. (1994.) számú határozata, A törvényszék alapokmányából fakadó kötelezettségek végrehajtásáról szól az 1999. évi CI. törvény, kihirdetve 1999. november 14.

⁷⁹ EUMSZ 254. cikk.

4.3. A célzat. Az utaló tényállás a vesztegetést a nevesített nemzetközi szervek „eljárása során vagy azzal kapcsolatos elkövetés” esetén rendeli büntetni. Az utalás tárgyát képező hazai vonatkozású tényállásból⁸⁰ eredően azonban a tettes célja a nemzetközi bírósági eljárással kapcsolatos bűncselekménynél is az, hogy ő vagy a passzív vesztegető törvényes jogait ezekben az eljárásokban ne gyakorolja (saját kötelességeit ne teljesítse).

4.4. A büntetés korlátlan enyhítésére. A Btk. büntetés korlátlan enyhítésére (különös méltánylást érdemlő esetben mellőzésére) e bűncselekmény elkövetőjével szemben is lehetőséget ad.⁸¹ Ez az önmagában helyes megoldás a Btk. rendszerében csak azért furcsa, mert a hivatali és a gazdálkodó szervezettel kapcsolatos passzív oldali tényállásoknál a kódex éppen ezzel ellentétes szabályozást alkalmaz.

5. Összegzés

A következőkben összegzem a hatósági (nemzetközi bírósági) eljárással kapcsolatos passzív vesztegetés új szabályozásával kapcsolatos

- fontosabb változásokat,
- továbbélő jogértelmezéseket,
- *de lege ferenda* javaslataimat.

5.1. Újdonságok. A hatósági (nemzetközi bírósági) eljárással kapcsolatos vesztegetés szabályozásának legfontosabb újdonságai a következők:

1. A Btk. a hatósági eljárással kapcsolatos passzív vesztegetés esetén is büntetni rendeli az elfogadáson túl, az előny kérését, ígéretének elfogadását, valamint azt is, aki a rá tekintettel harmadik személynek adott vagy ígért előny kérőjével vagy elfogadójával egyetért. A hatósági eljárással kapcsolatos aktív vesztegetés esetén pedig a Btk. az előny adásán felül büntetni rendeli annak ígéretét is.
2. A Btk. a hatósági eljárással kapcsolatos vesztegetésnél nem utal az előny jogtalanságára, de ez nem menti fel a jogalkalmazót az alól, hogy az előnyök jogtalanságát e tényállásnál is megvizsgálja. A kötelesség megszegéséért kért vagy adott előny hatósági eljárással kapcsolatos passzív vesztegetésnél is minden esetben jogtalan. Ha azonban a tettes a bűncselekményt azért valósítja meg, hogy ő vagy valaki más a hatósági eljárásban törvényes jogát ne gyakorolja, az előny jogtalansága az adott ügy körülményeitől függ.
3. A Btk. a hatósági eljárással kapcsolatos vesztegetést akkor is büntetni rendeli, ha azt választottbírósági eljárás résztvevője által vagy annak vonatkozásában valósítják meg.
4. A hatósági eljárással kapcsolatos vesztegetés új szabályozása az aktív alakzat büntetési tételét a korábbiaktól eltérően a passzív alakzaténál egy

⁸⁰ Vö. 3.6. cím.

⁸¹ Btk. 296. § (3) bek.

fokozattal alacsonyabban határozza meg. Az új kódex aktív oldali tényállásának büntetési tétele felső határát tekintve tér el a korábbiaktól, míg a passzív oldali tényállás büntetési tétele csak alsó határát illetően változott.

5. A Btk. megteremti egyes nemzetközi bírósági eljárásokkal kapcsolatos vesztegetés büntetendőségét.

5.2. **Továbbélő jogértelmezések.** A hatósági (nemzetközi bírósági) eljárással kapcsolatos vesztegetés szabályozása tekintetében továbbra is irányadók a következő még a korábbi joghelyzetben megfogalmazott jogértelmezések:

6. Nem jogtalan a keresettől való elállásért adott előny, ha annak tárgya a munkavállaló jogos igényének kifizetése.
7. Nem minősül hatósági eljárással kapcsolatos vesztegetésnek, ha az előnyt olyan személynek adják, aki pusztán más a hatósági eljárásban törvényes jogokkal rendelkező személy befolyásolására hivatkozik.
8. Nem büntethető, aki az előnyt utólag annak jutalmaként fogadja el vagy adja, hogy valaki bírósági, választottbírósági vagy hatósági eljárásban törvényes jogait nem gyakorolta (kötelességeit nem teljesítette).

5.3. *De lege ferenda* javaslatok. A hatósági (nemzetközi bírósági) eljárással kapcsolatos vesztegetés szabályozása a következő kisebb módosításokkal fejleszthető tovább.

9. A tényállásban az előny jogtalanságát nevesíteni kell. Korántsem kivételes szituáció ugyanis, amikor jogos azon előny, amelyet a hatósági eljárások résztvevői jogaik gyakorlásától való tartózkodásért kérnek (fogadnak el), illetve ezért nekik adnak (ígérnek) (vö. összegzés 6. pont).
 10. A korrupciós bűncselekmények tekintetében a magyar bíróság fogalma alá kellene vonni azon hazai választottbíróságokat, amelynek ítélete a magyar bíróságokéval eleve azonos hatályú.
 11. Szükséges lenne a büntetőjogi felelősség kiterjesztése azokra, akik az előnyt utólag annak jutalmaként fogadják el, hogy bírósági (választottbírósági vagy hatósági eljárásban) törvényes jogaikat nem gyakorolták (kötelességeiket nem teljesítették) (vö. összegzés 8. pont).
 12. Célszerű lenne azokat a passzív korrupciós cselekményeket is büntetni rendelni, amelyeket olyan eljárások vonatkozásban követnek el, amelyek nemzetközi vagy külföldi szerv előtt magyar megkeresésre indulnak, illetve, amelyekben olyan határozatot hoztak (hozhatnak), amelyet jogrendszerünk elismerhet.
-
-